

Efter den gældende lovgivning kræves det almindeligvis, at en kommunalbestyrelses byplanmæssige dispositioner skal godkendes af miljøministeren, for at de kan blive endeligt bindende. Dette krav gælder nemlig for de plantyper, der især har fundet anvendelse i praksis: partielle byplanvedtægter og grundkreds- og byggeområdefastlæggelser i bygningsvedtægt.

Lovforslaget ændrer denne ordning. Der foreslås den betydningsfulde decentralisering, at en kommunalbestyrelse som altovervejende hovedregel kan tilvejebringe en lokalplan alene ved egen beslutning.

Dette forslag om decentralisering har sin vigtigste baggrund i kommunalreformen. Den væsentlige reduktion af antallet af kommuner har givet den enkelte kommune større muligheder for effektivt og på sagligt betryggende grundlag at udføre det byplanarbejde, der vil finde udtryk i de kommende lokalplaner.

Den gældende godkendelsesordning har i væsentlig grad medført en højnelse af kvaliteten af kommunernes byplanarbejde. Den rådgivende virksomhed, som statens kommitterede i byplansager har udført siden institutionens oprettelse i 1941, har været af stor betydning for byplanernes kvalitet ikke mindst på baggrund af, at byplanvedtægterne skulle godkendes af ministeriet. Den sagkundskab, som nu står til kommunernes rådighed, såvel inden for de kommunale forvaltninger som i form af konsulentbistand, skulle imidlertid sikre en fortsat god kvalitet af byplanarbejdet. Hertil kommer, at miljøministeriet også fremtidigt vil yde rådgivning og vejledning til kommunerne både generelt med hensyn til lovens rette administration og i relation til konkrete lokalplanforslag.

Den omhandlede decentralisering er endvidere et udslag af bestræbelserne for at indføre en mere tidsvarende og administrativt mindre belastende metode for den overordnede styring end konkrete ministerielle godkendelser. Der vil nemlig normalt ikke være behov for andre myndigheders godkendelse af en lokalplan, når denne blot holder sig inden for retningslinierne i en godkendt dispositionsplan. Styringshensynene vil normalt være tilstrækkeligt tilgodeset, når denne betingelse er opfyldt. Også i overgangsperioden, indtil der foreligger en dispositionsplan, som er tilvejebragt og godkendt efter reglerne i kapitel 2, vil det være forsvarligt i vidt omfang at forlade den hidtidige ordning med ministeriel godkendelse af de partielle byplaner (lokalplanerne). Der henvises i så henseende til lovforslagets § 21 og bemærkningerne dertil.

Det gældende krav om ministeriel godkendelse af byplan- og bygningsvedtægter har tillige medført en

betydelig grad af sikkerhed for, at de pågældende vedtægtsbestemmelser har haft fornøden lovhjemmel. Der er også i forbindelse med ministeriets sagsbehandling foregået en fornyet prøvelse af eventuelle indsigelser og ændringsforslag, som ikke er taget til følge under kommunalbestyrelsens behandling af vedtægtsforslaget. En opgivelse af kravet om ministeriel godkendelse må derfor ledsages af andre metoder til at sikre en tilfredsstillende rets- og interessebeskyttelse af den enkelte borger.

For så vidt angår spørgsmålet om lokalplanernes overensstemmelse med loven er det således miljøministeriets hensigt at udarbejde normalbestemmelser eller lignende og i øvrigt orientere samtlige kommuner løbende om principielle udtalelser og afgørelser. Yderligere vil den særlige bestemmelse i lovforslagets § 25 om, at en lokalplan kan forlanges godkendt af miljøministeren, kunne tænkes anvendt i tilfælde, hvor ministeriet finder en påtænkt bestemmelse stridende mod loven. Der vil dernæst som hidtil være mulighed for domstolsprøvelse af planernes lovmedholdelighed og af, om tilvejebringelsesreglerne i loven er fulgt.

For så vidt angår interessebeskyttelsen af den enkelte borger må det antages, at lovforslagets nye regler om offentlighedens medvirken under lokalplaners tilvejebringelse, jfr. nedenfor, vil stille de berørte borgere lige så godt, som de i så henseende er stillet under den gældende godkendelsesordning. Hertil kommer, at det er mest stømmende med tanker om nærdemokrati, at interessemodsatninger af den art, som lokalplanforslag kan føre til, normalt må løses af den folkevalgte kommunalbestyrelse.

Som modifikationer af den foreslåede hovedregel om, at lokalplaner kan tilvejebringes og få endeligt bindende virkning alene i kraft af en kommunalbestyrelses beslutning, indeholder lovforslaget imidlertid tre særregler. De to af disse særregler giver henholdsvis amtsrådet og en statslig myndighed beføjelse til at standse kommunalbestyrelsens videre behandling af et offentliggjort forslag til lokalplan, indtil der er opnået enighed om planens indhold. Den tredje særregel giver miljøministeren beføjelse til i særlige tilfælde at beslutte, at et foreliggende lokalplanforslag ikke kan vedtages endeligt af kommunalbestyrelsen, men skal godkendes af ministeren for at få endeligt bindende virkning.

De fleste af de plantyper, som afløses af lovforslagets lokalplan, har skullet vedtages af kommunalbestyrelsen og godkendes af miljøministeren. Under behandlingen i ministeriet har der fundet en koordinering sted af de amtskommunale og statslige interesser, som har gjort sig gældende i relation til det pågældende planforslag. Ministeriet har ikke